Артур Трент чув їх цілком виразно. Різкі сердиті слова вилітали з його навушників.

— Трент! Ти нікуди від нас не втечеш. Через дві години ми перетнемо твою орбіту і, якщо ти спробуєш чинити опір, ми тебе викинемо в антипростір.

Трент посміхнувся й нічого не відповів. Він не мав ані зброї, ані потреби боронитися. Менш як за дві години корабель здійснить стрибок через гіперпростір[1], і вони ніколи його не знайдуть. Він має при собі близько кілограма крилія — цього вистачить на виробництво мозку для тисяч робітників, і це коштує принаймні десять мільйонів кредитів у будь-якому зі світів Галактики. Які ще можуть бути запитання?

Усе спланував старий Бренмейєр. Він згаяв на це понад тридцять років. То була праця його життя.

— Тут треба буде втікати, хлопче,— сказав якось він. — Ось чому мені не обійтися без тебе. Ти зможеш відірвати корабель від ґрунту і вивести його в космос. Я не зможу.

— Вивести корабель у космос — це ніщо, пане Бренмейєр,— відповів Трент. — Нас зловлять через півдня.

— Ні,— з лукавим посміхом заперечив Бренмейєр. — Цього не станеться, якщо ми здійснимо Стрибок через відстань у безліч світлових років.

— Нам знадобиться півдня, щоб підготувати Стрибок, і навіть якби ми встигли, поліція попередила б усі зоряні системи.

— Ні, Тренте, ні.— Бренмейєр схопив його за руку — рука старого тремтіла від збудження. — Не всі зоряні системи; лише з десяток

найближчих. Галактика велика, й за останні п'ятдесят тисяч років колоністи втратили між собою зв'язок.

Він говорив схвильовано, малюючи йому реальну картину сучасного космосу. Галактика сьогодні скидалася на поверхню первісної планети людей (вони називали її Земля) в доісторичні часи. Люди тоді були розкидані по всіх континентах, але кожна спільнота знала тільки ближню місцевість, яка оточувала її.

— Якщо ми здійснимо Стрибок навмання,— сказав Бренмейєр,— ми можемо опинитися де завгодно, навіть за півсотні тисяч світлових років звідси, і знайти нас тоді буде не легше, аніж камінчик у метеоритному потоці.

Трент похитав головою.

— Таж ми й самі себе тоді загубимо. Ми не матимемо найменшого шансу потрапити на якусь населену планету.

Бренмейєр полохливо розглянувся навкруги. Ніде не було нікого, але він знизив голос до ледь чутного пошепту:

— Я згаяв тридцять років, збираючи відомості про кожну населену планету в Галактиці. Я переглянув усі давні хроніки. Я мандрував за тисячі світлових років, далі, аніж будь-який космічний пілот. І координати кожної населеної планети зараз поміщено в пам'ять найдосконалішого комп'ютера з усіх, які нам відомі.

Трент ввічливо підняв брови.

Бренмейєр провадив:

— Я конструюю комп'ютери, кращих за які немає ніде. Я також визначив точні координати кожної зірки в Галактиці, яка світиться,

тобто належить до спектральних класів F, B, A та O, і заклав її у електронну пам'ять. Як тільки ми здійснимо Стрибок, комп'ютер почне спектроскопічно сканувати небо й порівнювати результати з картою Галактики, що закладена в ньому. Як тільки він знайде у своїй пам'яті відповідну конфігурацію, а рано чи пізно він її знайде, корабель зорієнтується в просторі й цілком автоматично підготує другий Стрибок, який перенесе нас до найближчої населеної планети.

— Звучить надто складно.

— Я не міг помилитися. Я дуже довго працював над цим, і будь-яка помилка виключається. Мені лишається десять років, щоб утішитися життям мільйонера. Але ти молодий; ти будеш мільйонером значно довше.

— Якщо ми здійснимо стрибок навмання, ми можемо опинитися всередині якоїсь зірки.

— Не більш як один шанс на сто триліонів, Артуре, ми можемо також опинитись на такій відстані від будь-якої яскравої зірки, що комп'ютер просто не знайде конфігурації, яку він зміг би співставити зі своєю програмою. Ми можемо також стрибнути тільки на один або два світлових роки, і тоді поліція залишиться в нас на хвості. Та ймовірність такого варіанту ще менша. Якщо ти настроєний боятися, то бійся, що ти помреш від серцевого нападу в момент старту. Ймовірність такого кінця набагато більша.

— Для тебе більша, Бренмейєр. Ти ж бо старий.

Старий стенув плечима.

— Я не збираюся нічого підраховувати. Комп'ютер зробить усе сам, автоматично.

Трент кивнув головою і запам'ятав останні слова старого. В ту ніч, коли корабель був уже на старті й Бренмейєр прийшов із крилієм у валізці (він міг це зробити, бо всі йому довіряли), Трент однією рукою взяв валізку, тоді як друга його рука зробила швидкий і впевнений рух.

Він віддав перевагу ножеві, ніж був зброєю не менш надійною, аніж молекулярний деполяризатор, не менш фатальний, але набагато тихший. Трент залишив ніж стриміти в тілі з усіма своїми відбитками пальців. Яка, зрештою, різниця? Адже вони ніколи його не схоплять.

І ось він у відкритому космосі, переслідуваний поліційними астропланами, і відчуває, як згущується навкруг нього напруга, яка звичайно передує Стрибкові. Жоден фізіолог не міг пояснити це явище, але кожен досвідчений космічний пілот був знайомий з цим відчуттям.

Потім він на мить мовби провалився в бездонну прірву і зразу ж виринув на поверхню — це коли його корабель і він сам раптово перетворились на нематерію та на неенергію, але моментально реструктуризувалися в зовсім іншому місці Галактики.

Трент усміхнувся. Він живий. Жодна зірка не була надто близько, і він бачив тисячі достатньо близьких. Небо мерехтіло світилами, і їхня конфігурація була зовсім інша — отже, Стрибок закинув його далеко. Деякі з цих зірок вочевидь належали до спектрального класу F, були навіть яскравіші. Отже, комп'ютер має добру чітко виражену схему, яку йому залишається тільки зіставити з тими, що закладені в його пам'ять. Це не забере багато часу.

Трент зручно відкинувся в кріслі і став милуватися яскравими потоками зоряного світла, що струменіло крізь ілюмінатори, мірою того, як корабель повільно обертався навкруг своєї осі. Його увагу привернула одна яскрава зірка, дуже яскрава. Вона явно була не далі як за два-три світлових роки від його корабля, і його інтуїція пілота підказала йому, що ця зірка дуже гаряча. Гарна й гаряча. Комп'ютер

використає її як базу, щоб знайти конфігурацію, центровану навкруг неї. І він знову подумав: "Це не забере багато часу".

Але час минав. Минали хвилини. Минула й година. А комп'ютер усе клацав і клацав діловито, блимаючи своїми вогнями.

Трент спохмурнів. Чому він не знаходить конфігурацію? Вона повинна бути в його пам'яті. Бренмейєр віддав цій роботі десятки років. Він не міг пропустити якусь зірку або визначити її координати неправильно.

Звичайно ж, зірки народжуються і вмирають, і пересуваються в просторі, поки вони живуть, але ці зміни відбуваються повільно, дуже повільно. Навіть за мільйон років ті зоряні конфігурації, які визначив Бренмейєр, не могли б...

Несподіваний напад моторошного страху опанував Трента. Ні! Цього не може бути! Імовірність такого варіанту була навіть менша, аніж Стрибок усередину якогось світила.

Він дочекався, поки яскрава зірка потрапила в поле його зору, і тремтячими руками спрямував на неї потужний телескоп. Він установив максимальне збільшення й побачив, що блискуча крапелька світла ніби плаває в тумані турбулентних газів.

Це була нова зірка![2]

Із чорного небуття вона відродилася до яскравого світіння — можливо, не далі як місяць тому. Вона перемістилася зі спеціального класу небесних світил, настільки мало яскравих, що комп'ютер не бере їх до уваги, у клас об'єктів, які він, безперечно, знехтувати не може.

Тобто нова зірка, яка існувала тепер у космічному просторі, не існувала в пам'яті комп'ютера, бо Бренмейєр її туди не заклав. Коли

Бренмейєр збирав свої дані, цієї зірки ще не існувало — принаймні як яскравого об'єкта.

— Не зважай на неї! — закричав Трент. — Обмини її!

Але ж він кричав на автоматичну машинерію, яка зіставлятиме конфігурацію, центровану навкруг нової зірки, з конфігурацією Галактики, і ніде її там не знайде, а проте вона й далі зіставлятиме, зіставлятиме, зіставлятиме, аж поки витратить усі запаси енергії.

Запаси повітря вичерпаються значно раніше. Життя Трента закінчиться набагато раніше.

Цілком безпорадний, Трент упав у крісло, дивлячись на незворушну картину зоряного неба, яке мовби глузувало з нього, і починаючи готуватись до ще неблизької, але невідворотної агонії.

І чому він не взяв із собою ножа?

[1] Гіперпростір — це "простір поза". "Стрибок" означає миттєве переміщення в іншу зоряну систему (прим. авт.).